עִם בָּשָׂר וְתַבְשִׁיל, ה[ה]אִם יֵשׁ שִׁשִּׁים כְּנֶגְדּוֹ (ז) הַכֹּל (ח) חוֹץ מִן (ט) הַבִּיצָה. [ו]אֲבָל אִם לִבְּנוּ בּוֹ הַתַּבְשִׁיל וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, (ט) מִידֵי (ו) [ו] דְּלִחְזוֹתָא וְטַעְמָא עֲבִיד (י) לֹא בָּטֵל: ד [ז]מַתְּר (יא) לְכִפּוֹת עָלָיהָ כְּלִי כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּשְׁבַּר, [ח]וּבִלְבַד שֶׁלֹּא (ו) יִגַּע בָּהּ (יב) הַכְּלִי: ה [ט]אִם נוֹלְדָה בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן (יג) מֻתֶּרֶת בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גָּלֻיּוֹת, אֲבָל בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים (יד) שֶׁל (ם) רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכֵן בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב (טו) הַסְּמוּכִים זֶה לָזֶה, נוֹלְדָה בָּזֶה (טז) אֲסוּרָה בָּזֶה. הַגָּהָה: וְאִם יוֹם טוֹב (יז) בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֵׁנִי וְנוֹלְדָה בְּשַׁבָּת שֶׁלְּפָנֵיהֶם, (יח) מֻתֶּרֶת בְּיוֹם שֵׁנִי (יט) שֶׁל גָּלֻיּוֹת (מהרי"ל (מנהגים)): ו [י]בֵּיצָה שֶׁיָּצְאָה רֻבָּהּ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְחָזְרָה וְאָחַר כָּךְ נוֹלְדָה בְּיוֹם טוֹב, (כ) מֻתֶּרֶת. [כ]לְפִיכָךְ אֲפִלּוּ בָּדַק בְּקִנָּהּ שֶׁל תַּרְנְגֹלֶת עֶרֶב יוֹם טוֹב סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה וְלֹא מָצָא בָּהּ בֵּיצָה, (כא) וּלְמָחָר (ט) הַשְׁכִּים וּמָצָא בָּהּ בֵּיצָה, מֻתֶּרֶת, שֶׁתַּרְנְגֹלֶת (כב) אֵינָהּ יוֹלֶדֶת בַּלַּיְלָה וְאָנוּ תּוֹלִין שֶׁמֵּאָתְמוֹל יָצָא

ה טור לְדַעַת רַבֵּנוּ תָּם (ספר הישר חידושים סי' תש).
ו שערי דורא (סי' עד) וּמָצָא כְּתוּב בָּשֵׂם מוֹרֵנוּ הָרַב ר' אִיסַּרְלֵן וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"כ (ס"א). ז בְּרַיְיתָא שָׁם.
ח צֵיְנָתִיךְ לְעֵיל סִימָן ש"י סָעִיף ו' וְעַיֵּן שָׁם. ט שָׁם בַּגְּמָרָא (ד.-ז.) וּרְכָב.
י מִימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן שָׁם (ז.). כ מִימְרָא דְּרַב מְאַרֵי שָׁם.

בְּאֵר הֵיטֵב

ג (ל) מַתְּר. דְּמִן בְּשֶׁאִינוֹ מִינוֹ בָּטֵל בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין אֲפִלּוּ נִתְעָרְבָה וְנִטְרְפָה עִם הַתַּבְשִׁיל: (כ) הַבֵּיצָה. מַשְׁמַע שֶׁהַבֵּיצָה עֲדַיִן שְׁלֵמָה וַאֲפִלּוּ הָכִי דְּוָקָא כְּשֶׁנִּתְבַּשְּׁלָה עִם בָּשָׂר שָׁרִי, אֲבָל עִם בֵּיצִים אֲחֵרִים אֲסוּרִים כָּל הַבֵּיצִים מִשּׁוּם דְּמִן בְּמִינוֹ הוּא. אֲבָל דַּעַת רַמ"א בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"כ (ס"ד) דְּטַעְמוֹ בָּטֵל אֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין עַיֵּן שָׁם: (ו) דְּלִחְזוֹתָא. מַשְׁמַע דְּאִם אֵינוֹ נִכָּר בְּמַרְאֶה אֶלָּא בְּטַעַם בָּטֵל אַף עַל פִּי שֶׁבָּא לְתַקֵּן הַקְּדֵרָה כְּגוֹן מַיִם וּמֶלַח בָּעֶשֶׂה בָּטֵל. מְגַן אַבְרָהָם (סק"י). אִם אֵינָהּ קְלוּפָה הַבֵּיצָה וְנִתְבַּשְּׁלָה עִם אֲחֵרוֹת אֲפִלּוּ שִׁשִּׁים אֵין צָרִיךְ דְּמֵיצִי בְּעִלְמָא הוּא. כָּל כּוֹ (סי' תמ), וְתוֹרַת חֲתָאת (כלל יד ס"ג), מָגֵן אַבְרָהָם (שם) עַיֵּן שָׁם: ד [ז]מַתְּר. דְּשָׁמֵא יְגַעֲנֵי אוֹתָהּ: ה [ח]אִם רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְאִם חָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּיוֹם חֲמִישִׁי וְשִׁישִׁי וְנוֹלְדָה בְּיוֹם חֲמִישִׁי אָסוּר בְּשַׁבָּת. רוֹקֵחַ (סי' ש) וְשִׁבְּלֵי לֶקֶט (סי' רמז): ו [ט]הַשְׁכִּים. קֹדֶם

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ו] דְּלִחְזוֹתָא עָבִיד. עַיֵּן כְּאֹר הַיטֵב וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל סִימָן תק"ז (סק"א). וְעַיֵּן בְּמוֹר וּקְצִיעָה שֶׁאִם טָחוֹ בְּהּ פְּנֵי הַשִּׁעוּנָה לְלַבְּנָהּ וְנִגְרְרוּ (שָׁקְנָה) [מַפְּנֶה] בְּמוֹרֹג חָרוּץ וְעָשׂוּ מִמֶּנָּה עִגּוּל הַנַּעֲשֶׂה בְּשָׂמִן מַהֵר דְּהָא אֲזִיל לֵיהּ טַעְמָא וְחִזּוּתָא, וְאַף דְּעֵבִיד לְתַקּוֹנֵי קְדָרָה מַהֵר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּגַן אַבְרָהָם (סק"י), וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה דְּטִיחָה זוֹ לְאוֹ לְתַקֵּן קְדָרָה הִיא עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּשו"ת פְּרִי תְּבוּאָה חֵלֶק ב' סִימָן י"א בְּדִין בֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם טוֹב וְנִתְעָרְבָה עִם אֲחֵרוֹת וְלָקוּחַ מֵהַמְּעֹרָבוֹת בֵּיצָה וְלִבְנוֹ הַמַּאֲכָל וְלֹא הִסְפִּיק וְלָקוּחַ עוֹד בֵּיצָה אַחַת מֵהַמְּעֹרָבוֹת וְנִתְּנוּ לְתוֹךְ הַתַּבְשִׁיל, וְהָיָה קְדֵרָה גְּדוֹלָה שִׁשִּׁים בָּהּ שִׁשִּׁים, וְגַם אִם לֹא הָיוּ מְלֻבָּנִין רַק בְּבֵיצָה הַפְּסָקָה לְבַד לֹא הָיָה הַלִּבּוּן נִכָּר כְּלָל רַק הַחִזּוּתָא הִיא מַחֲמַת כָּל (הַבֵּיצָה) [הַבֵּיצִים] שֶׁנִּתְּנוּ בַּמַּאֲכָל. וְהַבֵּיצָה דִּבְרֵי (הַתּוֹסָפוֹת) [הַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה] פָּרָק כָּל הַבָּשָׂר (חולין פ"ח) סִימָן פ"ח שֶׁכָּתַב שֶׁנִּתְּנוּ כֻּלָּם גּוּף הָאִסּוּר, וְגַם שֵׁשׁ לְחֹשׁ שֶׁהַבֵּיצָה (הָרְבִיעִית) [הַשְּׁנִיָּה] הָיְתָה הָאִסּוּר. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּשִׁ"ח סִימָן שי"ח (ס"ק טו) בְּנִגְמַר עַל יְדֵי הָאִסּוּר, אִסּוּר. וּבְאַלְיָה רַבָּה (שם ס"ק כד) הַשִּׁיב עָלָיו בָּזֶה, וְגַם שֵׁשׁ קְפֹץ קְפֵיקָא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָיָה בְּמַזִּיד לֹא הָיָה מְהַנֵּי לֵיהּ הַבְטוּל אַף דְּהוּא אִסּוּר דְּרַבָּנָן כְּמַאֲכָל בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ"ט סָעִיף ו': (ז) הַכֹּל מַתְּר. בֵּין שֶׁהָיְתָה הַבֵּיצָה שְׁלֵמָה (י) וּקְלוּפָה [דְּאִם לֹא הָיְתָה קְלוּפָה הָיָה מַתָּר אֲפִלּוּ בְּדָלַיְכָא שִׁשִּׁים כְּנֶגְדָּהּ בֵּין שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל עִם בָּשָׂר וְתַבְשִׁיל וּבֵין שֶׁנִּתְבַּשְּׁלָה עִם בֵּיצִים אֲחֵרוֹת, דְּלֹא יְהֵיבָא טַעְמָא כְּשֶׁהִיא בְּקִלְפָּתָהּ כְּמַאֲכָל בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ"ו (ס"ה)] וּבֵין שֶׁנִּטְרְפָה וְנִתְעָרְבָה עִם הַתַּבְשִׁיל, (יא) דְּהָא דְּקַיְמָא לָן דְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין לֹא בָּטֵל הוּא דְּוָקָא כְּשֶׁהוּא מִין בְּמִינוֹ אֲבָל לֹא זֶה שֶׁהוּא מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ: (ח) חוּץ מִן הַבֵּיצָה. מַשְׁמַע (יב) שֶׁהַבֵּיצָה עֲדַיִן שְׁלֵמָה וַאֲפִלּוּ הָכִי דְּוָקָא כְּשֶׁנִּתְבַּשְּׁלָה עִם בָּשָׂר שָׁרִי אֲבָל עִם בֵּיצִים אֲחֵרִים אַף שֶׁהוּא מַכִּיר אוֹתָהּ בֵּיצָה מִכָּל מָקוֹם אֲסוּרִים (יג) כָּל הַבֵּיצִים, דְּמִן בְּמִינוֹ הוּא וְלֹא בָּטֵל בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין. אֲבָל דַּעַת רַמ"א בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"ב סָעִיף ד' בְּהַגָּהָ"ה דְּכֵיוָן שֶׁהוּא רַק טַעְמוֹ בִּלְבַד וְלֹא מֵמָשׁוֹ שֶׁל אִסּוּר בָּטֵל אֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין. (יד) וּבִמְקוֹם מְנִיעַת שִׁמְחַת יוֹם טוֹב יֵשׁ לְסָמֹךְ עַל זֶה: (ט) מִידֵי דְּלִחְזוֹתָא וְטַעְמָא וְכוּ'. הַמְּגַן אַבְרָהָם (סק"ז) מְפָרֵשׁ דְּבָעֵינַן דְּוָקָא תַּרְוֵיהוּ חִזּוּתָא וְטַעְמָא. אֲבָל בַּשַּׁ"ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"ב סָעִיף קָטָן ה' ו' וְכֵן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שָׁם מְפָרֵשׁ דְּהַכַּוָּנָה [א]לְחִזּוּתָא אוֹ לְטַעְמָא: (י) לֹא בָּטֵל. דְּנָחְשַׁב עַל יְדֵי זֶה כְּמִין בְּמִינוֹ וְלֹא בָּטֵל בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין: ד (יא) לְכַפּוֹת עָלֶיהָ וְכוּ'. אֲבָל אָסוּר לִתֵּן תַּחְתֶּיהָ כְּלִי [בְּצֵדָהּ שֶׁתַּרְנְגֹלֶת מְטִילָתָה] שֶׁמִּפֹּל בּוֹ, דַּהֲרֵי הִיא מַקָּצָה וְנִמְצָא מְבַטֵּל עַל יְדֵי זֶה הַכְּלִי מֵהֶיכֵנוֹ [לְעֵיל בְּסִימָן ש"י סָעִיף ו']:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (י) הַגְּרַ"א, וּמֵאֵמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) עַיֵּן שָׁם [דְּאַף לְדַעַת הָרַמ"א שָׁם בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ"ו סָעִיף ו' בְּהַגָּהָ"ה הָכָא יֵשׁ לְהָקֵל], וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג): (יא) פּוֹסְקִים: (יב) מְגַן אַבְרָהָם (סק"י): (יג) אַפִלּוּ בְּשֶׁהֵם עֲדַיִן בְּקִלְפָּתָן כְּמַאֲכָל בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן פ"ו (ס"ה) עַיֵּן שָׁם: (יד) אַף דְּהַבֵּ"ח (ס"ג) וְהַשַּׁ"ךְ (סק"ט) שָׁם חוֹלְקִין עַל הָרַמ"א וּמַחְמִירִין [אַף בְּפָלִיטָה] וְכֵן הַפְּרִי חָדָשׁ מַסְכִּים גַּם כֵּן לְהַחְמִיר וְכִנְּרָאֶה מִצִּיּוּן הַגְּרַ"א שָׁם שֶׁגַּם הוּא מַסְכִּים לְהַשַּׁ"ךְ וְכֵן הַחֲמַד מֹשֶׁה (ס"כ) בְּסִימָן זֶה מַסְכִּים לְהַשַּׁ"ךְ, מִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם מְנִיעַת שִׁמְחַת יוֹם טוֹב יֵשׁ לְסָמֹךְ עַל הַכְּרַעַת הַמְּגַן אַבְרָהָם וְכֵן עִקַּר לְהָקֵל (כלל יד סק"ז) לְהָקֵל בְּפָלִיטָה [וְלֹא בִּנְמוֹחַ] וְגַם מַהֲגַ"ז שָׁם (סק"ט) מַשְׁמַע שֶׁאוֹסֵר בְּחִכְמַת אָדָם כְּלָל נ"ג (סכ"א) שֶׁדְּעָתוֹ גַּם כֵּן לְהָקֵל בִּמְקוֹם צֹרֶךְ גָּדוֹל וְכֵן הַגְּרַ"ז (ק"א סק"ג) מְצַדֵּד גַּם כֵּן לְהָקֵל הַנַּ"ל וְכֵן בְּפוֹתְחֵי תִּשְׁבֹּרָה שָׁם בְּיוֹרֶה דֵּעָה (סק"ח) כָּתַב בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת פְּנֵי אַרְיֵה (סי' ב) לְהָקֵל עַיֵּן שָׁם, וּבְכָרָם בְּמָקוֹם מְנִיעַת שִׁמְחַת יוֹם טוֹב בְּהַדְאֵי אֵין לְהַחְמִיר: ה (מו) פּוֹסְקִים: (מז) עַיֵּן בְּמְגַן אַבְרָהָם (סק"ח) שֶׁהִסְכִּים דְּאַף לְטַעַם זֶה שֶׁל הַכְנָסַת לַדָּה אֵינָהּ אֲסוּרָה אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים וְהָפְלִיא עַל הַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ"א סי' ג) עַיֵּן שָׁם וְהַבֵּיא רְאָיָה מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ן בְּמִלְחָמוֹת (ב:) וּמִן הַחֻזּוּק (מצודה רחצ) עַיֵּן שָׁם, וְגַם בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א (ד' ד"ה רב) מְצָאתִי שֶׁדַּעְתּוֹ דְּאֵינָהּ אֲסוּרָה אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיוּת דַּעְתִּי עֲדַיִן אֵין הַדָּבָר בָּרוּר, דִּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַקָּרְבָּן נְתַנְאֵל בְּאוֹת ז' בְּפֶרֶק א' דְּבֵיצָה (סי' א) דַּעַת הָרֹא"ש דְּהוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא מִשּׁוּם הַכָּנָה דְּלָדָה וְגַם בְּפֵאֵירִי (ד' ד"ה אחמר) מַשְׁמַע דְּאִם נֹאמַר דְּלָדָה חֲשִׁיבָא הַכָּנָה, הוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא, וְכֵן מַשְׁמַע לְכָאוֹרָה פְּשָׁטְיוּתּוֹ הַסּוּגְיָא דְּצְרוּבִין ל"ח עַמּוּד ב' עַיֵּן שָׁם. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ח) שֶׁהָאֲרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה וְכָתַב דְּגַם דַּעַת ר' יְחִיאֵל דְּהוּא דְּאוֹרַיְיתָא, [ב] וְצָרִיךְ עִיּוּן: (יז) פּוֹסְקִים. וְנִרְאֶה לִי דְּאַף רַבָּנוּ יְרוּחָם (נתיב סו ח"ה) מוֹדֶה בָּזֶה, וּמַה שֶּׁכָּתַב וְכֵן בְּיוֹם שֵׁנִי אִם הוּא יוֹם טוֹב רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם הַשַּׁבָּת הָיְתָה גַּם כֵּן יוֹם טוֹב וְנִמְצָא דְּיוֹם שֵׁנִי שֶׁל יוֹם טוֹב חָל בְּיוֹם רִאשׁוֹן, עַיֵּן שָׁם בְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם וְתֵבִין שֶׁזֶּהוּ כַּוָּנָתוֹ, וּבָזֶה יוּסַר תְּמִיהַת הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה וכ"ש וכ"ה שני): (יח) דְּהֵינוּ לְגַמְעָהּ חַיָּה וְאַף לְטַלְטְלָהּ אָסוּר [אַחֲרוֹנִים]: ו (יט) מֻתָּר אַבְרָהָם (סק"ט) וְשִׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים: (כ) גְּמָרָא (ז.):

[א] וכן כתב השו"ע הרב (ס"ז, ובקו"א סק"ד). [ב] ובשו"ע הרב (ס"ט) כתב שהאיסור הוא רק מדברי סופרים ולא מדאורייתא.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקיג

קלא:

רַבָּה וְחָזָר. לוְהוּא שֶׁיֵּשׁ תַּרְנְגוֹל זָכָר תּוֹךְ שִׁשִּׁים (י) בָּתִּים וְאֵינוֹ מַפְסִיק נָהָר שֶׁאֵין בּוֹ גֶּשֶׁר, שֶׁאִם לֹא כֵן (כג) אֶפְשָׁר שֶׁתַּלַּד בַּלַּיְלָה וְאָסוּר. (כד) אֲבָל אִם (יא) לֹא בָּדַק מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, אֲפִלּוּ לֵיכָּא זָכָר בַּהֲדָהּ שַׁרְיָא שָׁאנוּ תּוֹלִים שֶׁמֶּאֶתְמוֹל נוֹלְדָה (כה) מוּבְלֹא זָכָר רַבָּן יוֹלְדוֹת בַּיּוֹם. לְפִיכָךְ מֻתָּר לִלְקֹחַ בֵּיצִים מִן הָאֵינוּ יְהוּדִי נבְּלֵיל רִאשׁוֹן שֶׁל יוֹם טוֹב, דְּתָלִינַן שֶׁמֶּעֶרֶב יוֹם טוֹב נוֹלְדוּ, (כו) וְכֵן בְּלֵיל שֵׁנִי שֶׁל שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גָּלֻיּוֹת, סאֲבָל לֹא בְּלֵיל שֵׁנִי (כז) שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא בְּלֵיל יוֹם טוֹב שֶׁאַחַר הַשַּׁבָּת. הַגָּהּ: וְאֵינוֹ יְהוּדִי הַמֵּבִיא בֵּיצִים בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן (יב) (כח) וּמֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ מֵאֶתְמוֹל, (כט) מֻתָּר (יג) לִסְמֹךְ עָלָיו (מרדכי ריש ביצה (סי׳ תרמח)). וְדַוְקָא בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּאֶמְצַע הַשָּׁבוּעַ, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּאֶחָד בְּשַׁבָּת, שָׁאז יֵשׁ לָחוּשׁ (ל) שֶׁמָּא נוֹלְדָה בְּשַׁבָּת וְאָסוּר מִדְּאוֹרַיְתָא בְּיוֹם טוֹב, (יד) (לא) אֵין אֵינוֹ יְהוּדִי מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ נֶאֱמָן. וְדַוְקָא בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, אֲבָל (לב) בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי אֲפִלּוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה נֶאֱמָן, דְּאֵינוֹ אֶלָּא דִּרַבָּנָן (תרומת הדשן סימן ע״ט): זעַ הַשּׁוֹחֵט תַּרְנְגֹלֶת וּמָצָא בָהּ (לג) בֵּיצִים גְּמוּרוֹת, (לד) מֻתָּרוֹת, פוַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב (לה) שֶׁלְּאַחַר הַשַּׁבָּת: חצאֲפְרוּחַ שֶׁנּוֹלַד בְּיוֹם טוֹב, (לו) אָסוּר.

בְּאֵר הֵיטֵב

עֲלוֹת הַשַּׁחַר. רַ״ן (ג: ד״ה אמר רב מרי): (י) **בָּתִּים.** דְּאָז מְשַׁמֶּשֶׁת עִמּוֹ וְלֹא סָפְגָא מְאוּמָה: (יא) **לֹא.** פָּרוּשׁ, וְהִשְׁכִּים בְּשַׁחֲרִית וּמָצָא, אֲבָל לֹא בָּדַק בְּשַׁחֲרִית אֶלָּא בַּיּוֹם מָצָא אָסוּר מִסְּפֵק שֶׁמָּא יָצָא הַיּוֹם דְּסָפֵק בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְתִירִין אָסוּר בְּסָפֵק הַשָּׁנָה: (יב) **וּמֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ.** וְאִם יָדַע הָאֵינוּ יְהוּדִי דְּנוֹלַד אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל אֵינוֹ נֶאֱמָן דְּמִתְכַּוֵּן לְהַשְׁבִּיחַ מִקָּחוֹ לְהַתִּירוֹ. מָרְדְּכִי (פ״א סי׳ תרמא). וְאִם הַבֵּיצִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהָאֵינוּ יְהוּדִי מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ מֵאֶתְמוֹל וְיוֹדֵעַ שֶׁנּוֹלַד אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ס״ט סָעִיף י״א) [ר״] דְּהַפְּרִישָׁה (סק״ט) וּבֵ״ח אוֹסְרִים, וְשַׁ״ךְ (סק״ט מג) וְט״ז (ס״ק כג) מַתִּירִין, עַיֵּן שָׁם: (יג) **לִסְמֹךְ.** וְהוּא הַדִּין בְּכָל מִלֵּי דְּרַבָּנָן וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (קכ״ג) [קכ״ב] (ס״א): (יד) **אֵין.** וְט״ז (סק״ט) בְּשֵׁם רַשַׁ״ל (פ״א סי׳ ו) מַקֵּל גַּם בָּזֶה עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְפָעָמִים אַף בַּלַּיְלָה, לֹא תְּלִינַן בָּזֶה דְּכֵיוָן דְּאִיכָּא זָכָר אֲפִלּוּ בְּבֵית אַחַר רָחוֹק מְמֻנָּה [הֵינוּ עַד שִׁשִּׁים בָּתִּים] וְשׁוֹמַעַת קוֹל קְרִיאָתוֹ אֵינָהּ רוֹצָה לְהִתְחַמֵּם מִן הַקַּרְקַע וְנִזְקֶקֶת לְהַתַּרְנְגוֹל. וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁאֵין בּוֹ גֶּשֶׁר שֶׁאִם יֵשׁ בּוֹ גֶּשֶׁר תַּעֲבֹר עַל הַגֶּשֶׁר: (כג) **אֶפְשָׁר שֶׁתַּלַּד בַּלַּיְלָה.** וְאַף עַל פִּי שֶׁרֻבָּן אֲפִלּוּ מִתְחַמְּמוֹת מִן הַקַּרְקַע אֵינָן יוֹלְדוֹת בַּלַּיְלָה, כָּאן אָזְלִינַן בָּתַר הַמְּעוּט (כה) כֵּיוָן שֶׁבָּדַק אָתְמוֹל וְלֹא הָיָה שָׁם בֵּיצָה וְהַיּוֹם הַשְׁכִּים קֹדֶם עַמּוּד הַשַּׁחַר וּמָצָא, וְלֹא תְּלִינַן דְּיָצְתָה רֻבָּהּ מֵאֶתְמוֹל וְחָזָרָה, דָּזֶה הֲוֵי מְעוּטָא דְּמְעוּטָא וְנֵיחָא לָן טְפֵי לְמִתְלֵי דְּיָלְדָה בַּלַּיְלָה: (כד) **אֲבָל אִם לֹא בָּדַק וְכוּ׳.** פָּרוּשׁ, וְהִשְׁכִּים קֹדֶם עַמּוּד הַשַּׁחַר וּמָצָא, אֲבָל אִם לְאַחַר עַמּוּד הַשַּׁחַר מָצָא אָסוּר מִסָּפֵק, (כו) וְאַף דְּהוּא סָפֵק דְּרַבָּנָן, בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין מַחְמִרִינַן אֲפִלּוּ בְּסָפֵקָא וְכַנַּ״ל: (כה) **וּבְלֹא זָכָר רַבָּן וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ בְּלֹא זָכָר עַל כָּל פָּנִים רֻבָּן יוֹלְדוֹת בַּיּוֹם וְלֹא הֲוֵי סָפֵק הַשָּׁקוּל: (כו) **וְכֵן בְּלֵיל שֵׁנִי וְכוּ׳.** דַּאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן הֲרֵי נוֹלְדָה בָּזֶה מֻתֶּרֶת בָּזֶה, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ה׳. אֲבָל אִם הֵבִיא בַּיּוֹם אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל גָּלֻיּוֹת אָסוּרָה דְּשָׁמָּא הַיּוֹם נוֹלְדָה: (כז) **שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ׳ שֶׁאַחַר הַשַּׁבָּת.** דַּאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹ בְּשַׁבָּת הֲרֵי גַּם כֵּן אָסוּרָה וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ה׳, (כח) וַאֲפִלּוּ אִם חָל יוֹם טוֹב שֵׁנִי אַחַר הַשַּׁבָּת. וּמִירֵי שֶׁאֵין הָעַכּוּ״ם מַסְפִּיק כָּלָל אֵימָתַי נוֹלְדָה, אוֹ שֶׁמְּסַפֵּק שֶׁנּוֹלְדָה קֹדֶם וְאֵינוֹ לְפִי תֻמּוֹ כְּגוֹן לְאַחַר שֶׁשְּׁאָלוּ יִשְׂרָאֵל אֵימָתַי נוֹלְדָה מְשִׁיבוֹ שֶׁקֹּדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹ קֹדֶם: (כט) **וּמֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ וְכוּ׳.** וּמִירֵי (כז) דְּלֹא יָדַע הַנָּכְרִי דְּבֵיצָה שֶׁנּוֹלְדָה הַיּוֹם אֲסוּרָה לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִם יָדַע אַף שֶׁהוּא מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ אֵינוֹ נֶאֱמָן דְּמִתְכַּוֵּן לְהַשְׁבִּיחַ מִקָּחוֹ שֶׁיְּקֻחוּ מִמֶּנּוּ כֵּיוָן שֶׁהַבֵּיצִים הֵם שֶׁלּוֹ. אֲבָל אִם הַבֵּיצִים הֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהָעַכּוּ״ם מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁבֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה הַיּוֹם אֲסוּרָה לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁלְּהַגּוֹי עַצְמוֹ אֵין מַגִּיעַ שׁוּם תּוֹעֶלֶת מִמֶּה שֶׁמְּשַׁקֵּר לוֹמַר שֶׁנּוֹלַד מִקֹּדֶם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כה) פּוֹסְקִים: (כג) אַחֲרוֹנִים: (כג) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ה) וּפְשׁוּט: (כד) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) בְּשֵׁם הַמַּהַרְדְּכִי (פ״א סי׳ תרמא): (כה) רֹב אַחֲרוֹנִים [הַשַּׁ״ךְ (יו״ד סי׳ סט ס״ק מג) וְהַשֵּׁ״ז (שם ס״ק כג) וְהַפְּרִי חָדָשׁ (שם סק״מ, ע״ש)] וְכֵן הֶעְתִּיק הַגְּרַ״ז (סי״ז) וּדְלֹא כַּבַּ״ח (יו״ד סי׳ ס״ט ס״ו) וּפְרִישָׁה (שם סק״ו): (כו) עַיֵּן (יו״ד) סִימָן קל״ז סָעִיף קָטָן י״ט בְּשֵׁ״ךְ שָׁם. וְהַנָּה בְּבֹאוּר הַגְּרַ״א (יו״ד) סִימָן קכ״ב (ס״ק לב) כָּתַב דְּהוּא דֵּעוֹת חֲלוּקוֹת בְּפוֹסְקִים, וְעַיֵּן בְּאֵלֶּיָּה רַבָּה (ס״ק יא) שֶׁכָּתַב דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְהַקֵּל בְּעִנְיָנֵנוּ מִשּׁוּם שֶׁמְּגָרַע כֹּחוֹ בְּמַה שֶׁאּוֹמַר שֶׁנּוֹלְדוּ מֵאֶתְמוֹל, וְגַם דּוֹרֵשׁ בֵּיצִים שֶׁל הַמּוֹכְרִים הֵם מֵה שֶׁנּוֹלְדוּ מֵאֶתְמוֹל: (מ) **רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּבְדַרְבָּנָן הֶלֵּא מֵסִיחַ לְפִי תֻמּוֹ נֶאֱמָן. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן אוֹת ט״ז דְּאֵין זֶה בְּרוּר:** (מא) הֵסְכִּים לְקֻלָּת הַמַּהַרְשָׁ״ל (פ״א סי׳ ו) בָּזֶה: (מא) **רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְהַמְּעוּט הֵם בְּטֵלִים בְּרֹב, וַאֲפִלּוּ לוֹקֵחַ הַרְבֵּה בֵּיצִים שָׁרִי, דְּמִן הַתּוֹרָה חַד בְּתַרֵי בָּטֵל,**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן כתב בשו״ע הרב (סט״ו).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah